

Årsrapport
2023

Hopp i en tid av kris

Vi lever i en tid av kris som gång på gång påminner oss om varför vårt arbete fortfarande är nödvändigt. Naturen är under press efter århundraden av exploatering. Alltför många arter är hotade. Klimatkrisen är inte längre bara något vi fruktar vid horisonten. Den har verkliga konsekvenser, som är tydligt synliga i till exempel Borneo. I år skapade väderfenomenet El Niño rubriker över hela världen, och på Borneo gjorde det de årliga skogsbränderna våldsammare och mer oförutsägbara.

Men det görs också mycket för att göra världen bättre. Vi tror på att det vi – och andra viktiga aktörer – gör kan utgöra ett hopp i denna tid. Vi och våra partners gör en verklig skillnad. Och vi kommer att fortsätta.

Därför fick vi 2023 en ny femårig strategi som utvecklats i nära samarbete med våra partners på Borneo. På så sätt kan vi på bästa sätt stödja arbetet i fält och ta itu med de utmaningar som våra partners står inför under de kommande åren. Detta inkluderar att släppa ut så många orangutanger som möjligt och se till att de orangutanger som inte kan släppas ut lever så nära naturen som möjligt. Samtidigt kommer vi att fortsätta att säkra skogsområden för både frisläppta och vilda orangutanger.

2023 markerade framtiden för Save the Orangutan på flera sätt: Vi säkrade två stora program som kommer att generera permanent finansiering under de kommande åren. Vi har blivit en programorganisation inom Civil Society in Development och vi har också ingått ett viktigt partnerskap med Ørsted Nature-Based Solutions, som delvis finansieras av Danidas Green Business Partnership. Tillsammans kommer dessa program att säkra viktiga livsmiljöer för vilda orangutanger och en hållbar utveckling för lokal- och ursprungsbefolkningen i skogsområdena. Sådana bidrag skapar också bättre möjligheter för långsiktig planering av insatser och mer stabilitet för både våra partners och vår egen organisation.

Mycket händer också inom rehabiliteringsprogrammet, där även i år många orangutanger släpptes ut i det fria. En av dem hade särskilt stor inverkan på oss: Cinta, som har varit på Nyaru Menteng i nästan 11 år. Många av våra supportrar har följt henne på nära håll under åren, och känslan av att se de välkända orangutangerna börja ett liv i skogen där de hör hemma är fantastiskt varje gång. Naturligtvis har vi också haft ett starkt fokus på att utbilda och engagera allmänheten om den kritiska situationen för våra nära släktingar, orangutangerna.

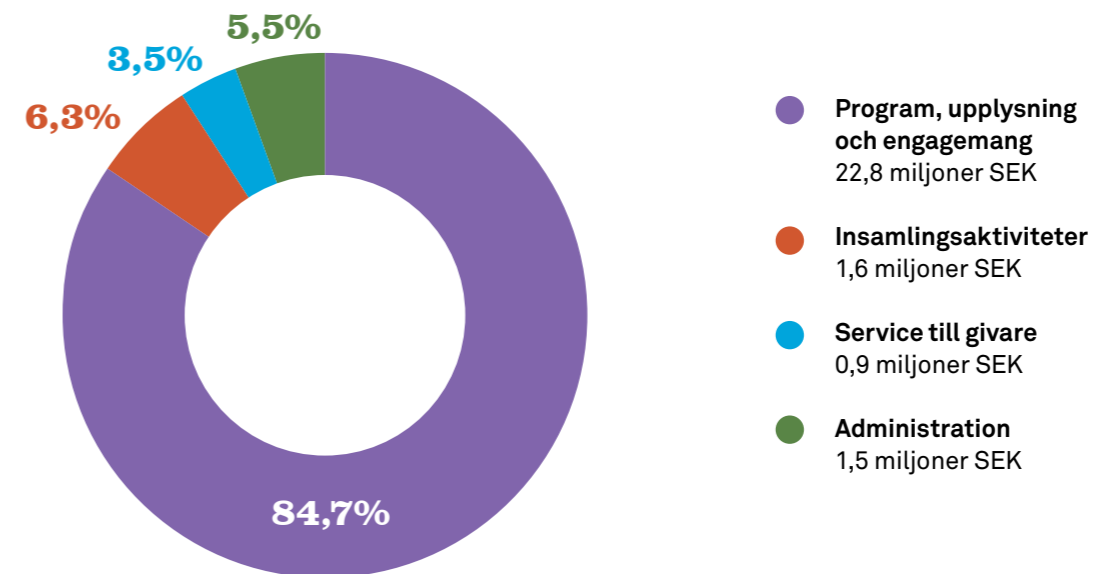
Allt vi gör, gör vi för orangutangerna, regnskogen och människorna på Borneo. Resultaten ger oss inte bara hopp utan också framtidstro. Detta är endast möjligt tack vare vårt samarbete med lokala och internationella partners och det stöd vi får från företag, stiftelser och tusentals privatpersoner. För det tackar vi er så hjärtligt - tillsammans gör vi skillnad!

Med vänlig hälsning,
Marie Sigvårdt
Marie Sigvårdt
Generalsekreterare

Så användes pengarna 2023

Insamlade medel

Under 2023 samlade de tre Save the Orangutan-organisationerna in totalt 18,9 miljoner danska kronor från privata givare, företag, stiftelser och institutionella givare.

Av detta samlades 28,1 miljoner SEK in i Danmark, 1,6 miljoner SEK samlades in i Sverige och 0,3 miljoner SEK samlades in i England och Wales.

Fördelning av medel

Save the Orangutan spenderade 22,8 miljoner SEK på program, utbildning och engagemang under 2023, vilket motsvarar 80,8% av de insamlade medlen under 2023 och 84,7% av de spenderade medlen under 2023.

14,4 miljoner SEK överfördes som direkt stöd till våra partners på Borneo.

Under 2023 spenderade Save the Orangutan totalt 4,2 miljoner SEK motsvarande 15,3% av de använda medlen, på service till givare, administration och insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnaderna under 2023 uppgick till 5,5% av de använda medlen. Det totala obundna egna kapitalet för organisationerna i Danmark, Sverige och England & Wales omvärderades med 1,3 miljoner SEK 2023.

8.008
REGELBUNDNA
GIVARE

Vår mest populära orangutang släpptes ut

År 2023 släpptes 33 orangutanger ut i regnskogen efter ett långt rehabiliteringsprogram. Bland dem fanns orangutangen Cinta, som många av våra supportrar har följt i nästan 11 år.

Stora framsteg görs fortfarande när det gäller rehabilitering av föräldralösa orangutanger. Detta viktiga arbete ligger oss varmt om hjärtat och möjliggörs av våra många privata supportrar som har adopterat en orangutang. Som ett resultat av detta är Save the Orangutan fortfarande den enskilt största bidragsgivaren till Nyaru Menteng - världens största rehabiliteringscenter för orangutanger. I år kunde vi skicka 8,25 miljoner SEK till centret. Vi stöder också Samboja Lestari Rehabilitation Centre i östra Kalimantan.

Cinta började ett nytt liv

Året avslutades på ett storslaget sätt när vår mest populära adopterade orangutang, Cinta, släpptes ut i regnskogen igen efter nästan 11 år. Tusentals supportrar har följt hennes framsteg under åren, och det var med stor glädje vi kunde berätta för dem att årtal av arbete verkligen har lönat sig. En annan framstående orangutang som släpptes fri 2023 var Kejora. Hon räddades från ett liv i fångenskap under stor medial uppmärksamhet 2016. Nu är hon äntligen tillbaka i regnskogen!

NYHETER
OM SKOGS-
SKOLAN

#ORANGUTANFREEDOM

533 ORANGUTANGER SLÄPPS UT I REGNSKOGEN FRÅN 2012-2023

ORANGUTANGER PÅ REHABILITERINGS-CENTRET NYARU MENTENG

243 i rehabilitering
54 i livslång vård
1 nyanländ och 2 nyfödda bebisar år 2023

ORANGUTANGER VID REHABILITERINGS-CENTRET SAMBOJA LESTARI

116 i rehabilitering
74 i livslång vård
1 nyanländ år 2023

Slutfasen av rehabiliteringen

Sammantaget har vi kunnat dela med oss av många goda nyheter till våra "adoptivföräldrar" i år. I juli kom orangutangen Otong, som har många givare i Save the Orangutan Sverige. Detsamma gällde Jelapat och Taymur - båda adopterade orangutanger - som anlände till Ö-universitetet i december. Här lever orangutangerna i en sluten naturlig miljö där de testar sina färdigheter innan de är redo för sin slutliga frigivning. Totalt släpptes 22 orangutanger ut under 2023.

Skogsskolan flyttar

Under 2023 påbörjades också ett stort projekt som kommer att fortsätta under 2024: Nyaru Menteng Rehabilitation Centre kommer att flyttas. Området där centret ligger ägs av myndigheterna och kommer nu att användas för ekoturism. Vår partner BOS Foundation (BOSF) anser att det därför är bäst för orangutangerna att flytta till ett närliggande naturområde, som BOSF också äger. Planen för Nyaru Menteng 2 är att bygga nya och förbättrade faciliteter för eleverna i skogsskolan, i den naturliga miljö som gränsar till Nyaru, där de kan testa sina färdigheter.

Nya föräldralösa orangutanger

Tyvärr finns det fortfarande ett behov av att rädda och rehabilitera orangutanger, och det har precis blivit möjligt att adoptera två nya föräldralösa orangutanger Iqo och Onyer.

På skogsskolan kommer de att få den vård och träning de behöver för att en dag få uppleva frihet.

I 2024 kommer det att bli möjligt att adoptera Iqo och Onyer!

Fyra viktiga lärdomar från vår nya strategi

Vi har tagit fram en ny strategi för de kommande fem åren i nära samarbete med våra indonesiska partners. Här är några viktiga punkter från strategin.

1. Tillsammans är vi starkare

Genom 20 års samarbete med starka lokala partners har vi byggt upp en mängd lärdomar och resultat som kan spridas och hjälpa fler orangutanger. Det är därför vi vill samarbeta med ännu fler organisationer - på Borneo och Sumatra - för att dela med oss av erfarenheter och kunskap som möjliggör att vi och våra lokala partners kan skydda ännu fler orangutanger.

2. Vi vill stärka oss själva och våra partners

Starka partnerskap är vägen framåt för att rädda orangutangen. Under årens lopp har vi därför fokuserat på att se till att våra lokala partner är bäst rustade för det viktiga arbetet ute på fältet. Detta är fortfarande vårt huvudfokus - men detsamma gäller för vår egen kapacitet. För ju starkare vi och våra lokala partner är, desto starkare är vi tillsammans. Det är därför vi fokuserar på att samla och stärka vår kunskap och kapacitet så att vi kan bli ännu bättre på att stödja våra lokala partner.

3. Större fokus på områden för frisläppta orangutanger

Under de senaste 10 åren har över 500 rehabiliterade orangutanger fått en andra chans till ett liv i regnskogen. Under årens lopp har vi därför stärkt vårt fokus på de områden där orangutangerna släpps ut för att säkerställa att de och deras livsmiljö skyddas. Detta fokus kommer att stärkas ytterligare i takt med att fler orangutanger släpps ut.

4. Fler människor måste engagera sig i orangutangens svåra situation.

Att rädda orangutangen kräver en samlad insats. Det krävs kunskap och engagemang för att ta itu med hoten mot dess överlevnad. Tillsammans med våra lokala partners vill vi öka kunskapen om orangutangen och engagera ännu fler människor i det viktiga arbetet för dess bevarande - både i Indonesien och internationellt.

Vårt arbete har fyra huvudsakliga fokusområden

Besök från BOS Foundation

I våras hade Save the Orangutan besök av vår indonesiska partner BOS Foundation (BOSF). Det var ett fullspäckat besök med viktiga möten och workshops, föreläsningar och ett seminarium om skogsbevarande med likasinnade NGO:er.

NGO:er delar kunskap om skogsbevarande

Save the Orangutan anordnade ett nätverksseminarium för ett antal frivilligorganisationer om skogsbevarande och förbättrade levnadsvillkor för lokala skogssamhällen. Det blev några riktigt spännande presentationer och ett bra erfarenhetsutbyte om konkreta sätt att göra skillnad för naturen runt om i världen - från Uganda till Borneo. Representanterna från BOSF deltog naturligtvis och Andreas Arinda Anantha Kusuma från BOSF bidrog med insikter direkt från fältet.

Publiken reste till Borneo

Cinemateket var värd för ett publikt evenemang där supportrar och andra intresserade kunde föra en dialog med oss och BOSF. Höjdpunkten var BOSF:s direktör Dr Jamartin Sihites informationsrika och underhållande föredrag, som också innehöll fantastiska videoklipp från regnskogen och rehabiliteringscentren. Vi hade en fantastiskt engagerad publik som var ivrig att ställa frågor.

SOCIALA
MEDIER

Save the Orangutan på sociala medier

44.000 följare

13.900 följare

500 följare

Programbidrag ger fyra års stabilitet

Save the Orangutan har tilldelats ett programbidrag från Civil Society in Development (CISU). Det innebär fyra års säker finansiering av vårt viktiga arbete för regnskogen, lokalbefolkningen och de vilda orangutangerna på Borneo.

Sedan 2007 har Save the Orangutan haft CISU-stödda projekt på Borneo med fokus på regnskog, vilda orangutanger och lokalbefolkningens utveckling. Det nära samarbetet och många goda resultat ledde 2023 till att vi nu har status som en programorganisation under CISU:s beskydd. Det innebär ett bidrag på 22,95 miljoner SEK under fyra år och därmed en stabil finansiering som ger en mycket större trygghet för vårt arbete i Borneos regnskog.

Vad omfattar programmet?

Det nya programmet med titeln "Forest Guardians" täcker alla de områden på Borneo där vi arbetar med våra partners BOS Foundation och Yayasan Borneo Nature Indonesia. Tematiskt täcker programmet ett brett spektrum och strävar efter att utvidga våra aktiviteter inom det som vi och våra partners har blivit experter på under åren.

Detta innebär:

- Säkerställande av ursprungsbefolkningens rättigheter till regnskogen - något som gynnar både människor och regnskog.
- Naturvård och återställande av förstörd regnskog.
- Hållbara inkomstkällor för lokalbefolkningen.
- Underlag för politiska beslut på Borneo om ramverket för naturskydd och ursprungsbefolkningens rättigheter

Vi ingår i samarbete med Ørsted

Save the Orangutan har ingått ett stort strategiskt partnerskap med Ørsted Nature-Based Solutions. Det här är ett projekt som kommer att lösa en genomgripande utmaning i arbetet med ursprungsbefolkningen på Borneo: hur man kan ge dem en stadig inkomst som gör att de kan leva nära regnskogen och förvalta den på ett hållbart sätt utan att behöva hugga ner skogarna.

Lokala torvmarkssamhällen kommer att få stöd för att skydda och återställa skogsområden till förmån för sig själva, djurlivet och klimatet. Genom att skydda skogarna bättre kommer projektet att generera koldioxidkrediter som de lokala byarna säljer till Ørsted. Detta ger inte bara lokalbefolkningen en inkomst, utan säkrar också viktiga livsmiljöer för orangutanger under många år framöver. Projektet kommer att inledas 2024 och finansieras delvis av Ørsted och delvis av Danidas Green Business Partners-hip-program.

Hur skyddar lokalbefolkningen skogarna?

Vår partner BOS Foundation och de lokala myndigheterna utför arbetet på Borneo tillsammans med lokalbefolkningen. Arbetet består av:

- Patrullering av regnskogen för att minska illegal avverkning och skogsbränder
- Släckning av skogsbränder
- Återplantering och återställande av förstörd livsmiljö för orangutanger
- Arbeta för att ursprungsbefolkningar ska få rättigheter till skogsområdena
- Säkerställa att lokalbefolkningen har nödvändig kapacitet för att förvalta skogsområdena på ett hållbart sätt
- Övervaka status och framsteg för BOSF biologisk mångfald i skogsområdet

När skogen står i lågor

År 2023 satte väderfenomenet El Niño sina spår runt om i världen. På Borneo skapade El Niño en torka som gjorde eldsäsongen ännu svårare än vanligt. Save the Orangutans indonesiska partners har därför, med stöd av vår organisation, gjort stora ansträngningar för att förebygga och släcka bränderna.

Skogsbrändernas förödelse är ett återkommande fenomen som varje år har stor inverkan på djur och människor i Indonesien. I och med klimatförändringarna blir extrema väderfenomen som El Niño allt vanligare, vilket leder till att bränderna blir fler och allvarigare.

Förberedelser inför bränderna

Förebyggande av skogsbränder är alltid ett stort fokus för Save the Orangutan och våra indonesiska partner, och vi förbättrar ständigt vår förmåga att förutse och förbereda oss inför bränder. Trots detta förblir bränder en utmaning, särskilt under 2023. Därför förberedde sig lokalbefolkningen genom att blockera de konstgjorda kanalerna för att förhindra att marken dräneras, eftersom dräneringen gör den lättantändlig när vädret blir varmt och torrt. De planterar också kontinuerligt nya träd i de förstörda områdena. Allt detta gör att skogsmarken blir mer motståndskraftig så att bränder inte riskerar att bli okontrollerbara.

Fokus på hälsofrågor

Satellitdata har gång på gång visat att skogsbränder är den främsta orsaken till avskogningen i de områden där vi arbetar. Men den tjocka röken från de brinnande

träden och torvmossarna har också stora hälsokonsekvenser. Varje år läggs många människor in på sjukhus med luftvägsinfektioner, som i värsta fall kan leda till döden. Under 2023 har vi och våra partners därför identifierat vilka områden och bybor som är särskilt utsatta när det brinner. Det kan till exempel vara en äldre dam som behöver hjälp att ta sig ut ur sitt hus, eller ett hus som ligger i ett område där vattennivån är särskilt låg, vilket ökar risken för brand. Med denna kunskap i bagaget utarbetades en plan för vad som skulle göras i byarna när lågorna närmade sig.

Släckning av bränder

I våra arbetsområden patrullerar lokala team där brandrisken är som störst, för att kunna släcka elden så snabbt som möjligt när den uppstår. När vi och våra lokala partnerorganisationer förbereder oss inför bränderna fokuserar vi huvudsakligen på att ge dessa lokala patruller bästa möjliga förutsättningar: de utbildas, de utrustas och det byggs vattenbrunnar och reservoarer så att vatten snabbt finns att hämta. Arbetet samordnas med de lokala myndigheterna för att optimera samarbetet vid släckningen av bränderna.

NY
FORSKNINGS-
STATION

Ny forskningsstation ska ge ny kunskap om orangutanger

I Rungan-området i centrala Kalimantan, där mer än 3000 vilda orangutanger lever, har vi och vår partner Yayasan Borneo Nature Indonesia etablerat en forskningsstation i den del av området med störst biologisk mångfald. Forskningsstationen ligger djupt inne i skogen och kommer att användas av forskare och studenter som genom sin forskning kommer att hjälpa fler människor att förstå vikten av att bevara detta vackra område. När man argumenterar för ett bättre skydd av orangutanger och deras livsmiljö är kunskap om var de lever avgörande.

Ny skog växer fram

Naturliga påsar hjälper fler plantor att överleva

De nya träden börjar som små plantor som odlas i lokala plantskolor och sedan planteras ut. För några år sedan byttes de små plastpåsar som plantorna odlas i, med naturliga påsar tillverkade av materialet purun. Det har nu bevisats att det inte bara är bättre för miljön än plast, utan att det också ökar plantornas överlevnad med upp till 20%. Det innebär att det krävs mindre resurser för att plantera fler träd!

Orangutangerna behöver regnskogen. Förstörda skogsområden är också förstörda livsmiljöer för orangutanger och andra arter, med konsekvenser för lokalbefolkningen och klimatet. Därför har vi sedan 2015 fokuserat på återplantering av skog och allmän återställning av förstörda skogsområden på Borneo.

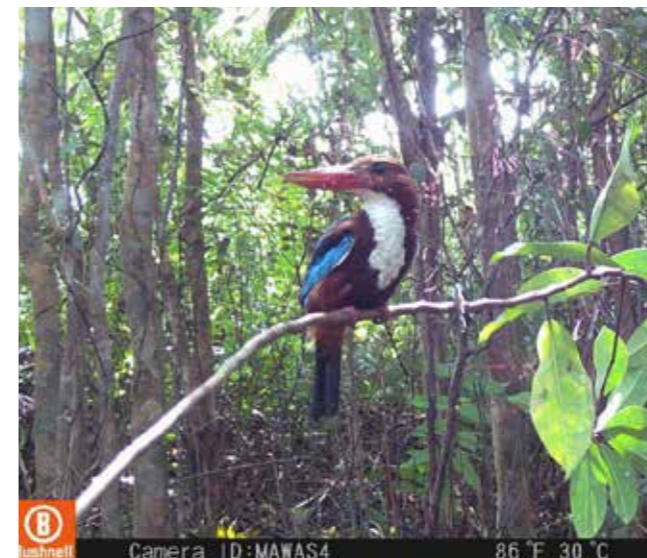
Vi återplanterar träd i två stora områden på Borneo. Det ena kallas Mawas. Hela området är hem för mer än 2500 orangutanger, och här har vi och vår indonesiska partner BOS Foundation planterat träd och restaurerat skogen sedan 2015. Vi arbetar också med Yayasan Borneo Nature Indonesia i Sebangau, som är världens näst största område för orangutanger, med 6.500 rödhåriga invånare. Båda områdena har torvmosseskog, vilket är en mycket bra livsmiljö för orangutanger.

Vädret spelade skogsplanteringsområdena ett spratt
Mawas-området drabbades hårt av vädret under 2023. I april drabbades området av översvämningar som lämnade de nya träden under vatten. Året därpå kom skogsbränderna. Bränder som kan vara särskilt svåra att släcka i ett torvområde som Mawas eftersom elden rör sig under marken. Vi lyckades dock ta hand om området på ett mycket bra sätt. Bland annat grävdes fem brunnar för att förse vatten till brandbekämpningen.

Många år i Mawas ger resultat

Nästan tio års arbete i Mawas gör det nu möjligt att se resultat av att plantera träd och återställa förstörd skog. Träden håller nu på att bilda riktig ny skog i de områden som återplanterades för länge sedan. I juni satte vår partner upp kamerafällor för att se om den nya skogen också lockar till sig djur. Och det ser bra ut. De preliminära bilderna visar flera fågelarter. Vi förväntar oss att se ännu fler arter i de nya skogsområdena under de närmaste åren.

År 2023 återplanterade vi nästan 42 hektar av orangutangernas livsmiljö, med nära 41 000 träd.

Lokalbefolkningens viktiga roll

Allt vårt arbete på Borneo sker i samarbete med lokalbefolkningen. De som lever nära skogen är nyckeln till ett långsiktigt skydd av naturen. Därför är det viktigt att människorna äger insatserna, samtidigt som vi ger dem ramarna för att skapa förändring.

Stora framsteg i kampen för rättigheter

Regnskogen skyddas bäst när ursprungsbefolkningar som har levt vid eller i regnskogen i generationer har rättigheter till den. Men att få dessa rättigheter är en invecklad byråkratisk process som kan ta lång tid. Därför var det historiskt när så många som 17 byar i Rungan-området - varav tre som vi och vår partner Yayasan Borneo Nature Indonesia har arbetat med - beviljades rättigheter till skogen. Detta säkerställer att lokalbefolkningen kan stanna kvar i skogen och förvalta den.

Utrymme för lokalbefolkningen

Indonesiens nya gröna huvudstad kommer att ligga på Borneo, i närheten av naturreservatet Samboja Lestari och rehabiliteringscentret med samma namn. Med naturreservatet på ena sidan och massiv gruvdrift på den andra har byarna i närheten av centret ont om mark. Därför har vi och vår partner BOS Foundation arbetat för att skapa en "buffertzona" i utkanten av Samboja Lestari där lokalbefolkningen kan odla durian, ananas, tomater och andra frukter och grönsaker. Samtidigt har naturområdet och rehabiliteringscentret öppnats upp för lokalbefolkningen, vilket ger dem en större förståelse för naturen och de underbara orangutanger som de är grannar med.

Specialiserad kunskap

Lokalbefolkningen på Borneo har ofta en unik kunskap om just sitt område. De vet vad man kan äta från regnskogen, hur man bäst odlar marken och de känner till lokala medicinalväxter. All denna kunskap kan användas i planeringen av landsbygds- och stadsutveckling, vilket är anledningen till att kunskapen har dokumenterats i ett antal byar under de senaste åren. Den kan till exempel användas i landskapsplaneringen för att se var det finns orangutanger eller var det finns naturresurser att skydda.

Borneos barn lär sig om klimatet

Borneos barn är naturens framtida väktare. Det är därför avgörande att de förstår naturen och vet hur de ska ta hand om den. Tillsammans med våra lokala partners har vi arbetat för att hjälpa barn i byar på Borneo att lära sig om klimatförändringarnas påverkan på dem och naturen. Barnen fick bland annat lära sig varför det har varit fler översvämningar och längre perioder av torka i Borneo de senaste åren. De fick också lära sig vad de ska göra om de ser en orangutang i närheten av sitt hem. Lektionerna gav fantastiska resultat och nu finns planer på att utöka undervisningsmaterialet till hela distriktet.

© BPI

- Asta & Jul. P. Justesens Fond
- Lund Fonden
- Torben & Alice Frimodts Fond
- Toyota-Fonden
- Knud og Rigmor Wiedemanns Fond
- Danske kulturministeriets medel till landstäckande allmänna organisationer

Ett särskilt tack till de många företag och tusentals privatpersoner som stöttar vårt arbete.

www.savetheorangutan.org

5041 0826

Följ oss på sociala medier:

SavetheOrangutan_org

Save the Orangutan
Red Orangutangen
Save the Orangutan-Sverige

@RedOrangutangen

Save the Orangutan

Danmark

Østerbrogade 146B, 1
2100 København Ø

info@redorangutangen.dk
www.redorangutangen.dk

Sverige

c/o Trojadus Konsult AB
Husargatan 3, 4 tr
211 28 Malmö

info@savetheorangutan.se
www.savetheorangutan.se

England og Wales

c/o Smarties Bookkeeping Limited
The Keep, Creech Castle
Taunton
TA1 2DX Somerset

info@savetheorangutan.org
www.savetheorangutan.org.uk